

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 13-08-2021 r.

Zespół Prawa Karnego

II.519.1073.2021

**Pani
Maria Szcześniak – Bauer
Prokurator Okręgowy
w Łodzi
ul. Kilińskiego 152
90-322 Łódź
prokuratura@lodz.po.gov.pl**

Szanowna Pani Prokurator,

Rzecznik Praw Obywatelskich podjął z własnej inicjatywy sprawę interwencji Policji w dniu 6 sierpnia 2021 r. w Lubinie wobec który zmarł w
wyniku tej interwencji.

W sprawie tej do Rzecznika zwrócił się ponadto poseł na Sejm RP Pan Piotr Borys z prośbą o przedsięwzięcie pilnej interwencji.

Jak wynika z dostępnych Rzecznikowi informacji, postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało przekazane przez Prokuratora Krajowego do prowadzenia do podległej Pani Prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi.

Zainteresowanie Rzecznika Praw Obywatelskich tą sprawą wynika z szerokiego nagłośnienia zdarzenia w mediach i szczególnej wagi spraw, w których dochodzi do śmierci człowieka, wobec którego została podjęta interwencja Policji. Podejmowane przez Rzecznika działania mają na celu – w granicach wyznaczonych przepisami ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627) - zapewnienie, aby w postępowaniu dotyczącym takiej śmierci zostały dopełnione obowiązki Państwa wynikające z art. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach skarg na naruszenie tego przepisu a ponadto zrealizowane wytyczne Prokuratora Generalnego z dnia 27 czerwca 2014 r. *w sprawie prowadzenia przez prokuratorów postępowań o przestępstwa związane z pozbawieniem życia oraz z nieludzkim bądź poniżającym traktowaniem lub karaniem, których sprawcami są funkcjonariusze Policji lub inni funkcjonariusze publiczni.*

Z orzecznictwa ETPC w omawianym zakresie wynikają następujące obowiązki Państwa:

Po pierwsze, postępowanie przygotowawcze prowadzone w sprawie śmierci człowieka powinno być niezależne. Oznacza to, że funkcjonariusze lub struktury w wymiarze hierarchicznym, instytucjonalnym lub praktycznym powinny być niezależne od osób, których działania doprowadziły do śmierci czy też złego traktowania człowieka.

Po drugie, postępowanie powinno być skuteczne. Wymogi proceduralne art. 2 i 3 EKPCz wykraczają poza etap postępowania przygotowawczego; całe postępowanie, włącznie z etapem postępowania sądowego, musi spełniać wymagania w zakresie zakazu wytyczonego przez art. 2 i 3 EKPCz. Jakkolwiek nie ma absolutnego wymogu, by wszelkie postępowania kończyły się skazaniem lub określonym wyrokiem, sądy krajowe w żadnych okolicznościach nie mogą pozwolić na to, by tego typu czyny pozostawić bezkarnymi. Ma to zasadnicze znaczenie dla podtrzymywania zaufania społecznego i wsparcia dla rządów prawa oraz zapobiegania wszelkim oznakom tolerancji władz dla bezprawnych działań lub ich wspierania. Śledztwo musi być w stanie zweryfikować okoliczności, w jakich wydarzenie miało miejsce i doprowadzić do zidentyfikowania i ukarania osób odpowiedzialnych. To nie jest zobowiązanie rezultatu, ale działania. Władze muszą podjąć wszystkie racjonalne czynności, których celem jest zabezpieczenie dowodów dotyczących wydarzenia, włączając m.in. zeznania naocznych świadków oraz badanie kryminalistyczne. W tym kontekście wymaga się działania natychmiastowego i szybkiego. Jakkolwiek nieprawidłowość w śledztwie, która przeszkodziłaby w ustaleniu okoliczności sprawy lub osoby odpowiedzialnej, zwiększa ryzyko nieprzestrzegania tych standardów.

Po trzecie, postępowanie powinno być rzetelne. Oznacza to, że władze muszą zawsze dołożyć wszelkich starań, żeby dowiedzieć się, co się wydarzyło, oraz nie powinny opierać się na pochopnych albo nieuzasadnionych wnioskach służących za podstawę do zakończenia postępowania przygotowawczego. Nieprawidłowość w dochodzeniu, która ogranicza możliwość ustalenia okoliczności sprawy lub osoby odpowiedzialnej, jest uznawana za złamanie wymaganych standardów skuteczności.

Po czwarte, postępowanie musi być sprawne, tzn. wolne od opóźnień. Wymóg sprawności i rozsądnego czasu trwania postępowania wynika w sposób dorozumiany z proceduralnej części art. 2 EKPCz. Dotyczy to nie tylko samego momentu jego wszczęcia, lecz także wszelkich czynności podejmowanych w jego toku. Nie jest przy tym usprawiedliwieniem przeciążenie prokuratora czy sędziego pracą.

Po piąte, postępowanie powinno być transparentne. Bliscy ofiary jak również opinia publiczna powinni mieć dostęp do informacji na temat przebiegu i wyników śledztwa. Ci pierwsi, poza tym powinni mieć możliwość uzyskania statusu strony w postępowaniu. Ponadto powinny zostać im udostępnione materiały podsumowujące czy zamykające

kolejne stadia postępowania. Postanowienia zamykające dochodzenie powinny być należycie uzasadniane.

W związku z powyższym, działając z upoważnienia Rzecznika oraz mając na uwadze dotychczas poczynione ustalenia, uprzejmie proszę Panią Prokurator o możliwie pilne przedstawienie Rzecznikowi informacji jakie czynności zostały zrealizowane w dotychczasowym toku śledztwa i jakie są planowane w dalszym ciągu postępowania (czy został sporządzony plan śledztwa?) oraz przekazanie następujących informacji:

1. Jaka jest sygnatura akt prowadzonej sprawy oraz który prokurator prowadzi przedmiotowe śledztwo;
2. Jakie wnioski dowodowe osób wykonujących uprawnienia pokrzywdzonych oraz ich pełnomocników wpłynęły do tej pory do Prokuratury oraz jak zostały rozpoznane. W szczególności będę wdzięczny za odniesienie się do wniosku o powtórzenie sekcji zwłok w innym ośrodku niż Wrocław w celu ustalenia w sposób niebudzący wątpliwości przyczyny jego śmierci. **W ocenie Rzecznika wykonanie tej czynności ma szczególne znaczenie dla zrealizowania celów postępowania przygotowawczego, o których mowa w art. 297 k.p.k. jak również zagwarantowanie najwyższego poziomu bezstronności tego postępowania;**
3. Czy do Prokuratury wpłynęły wnioski osób wykonujących uprawnienia pokrzywdzonych lub ich pełnomocników o udostępnienie w całości lub części materiałów zgromadzonych w toku postępowania oraz w jaki sposób wnioski te zostały zrealizowane? W tym zakresie należy podkreślić, iż uwzględnienie tego rodzaju żądań pokrzywdzonych stanowi realizację powołanych wyżej standardów wynikających z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Łączę wyrazy szacunku

Piotr Sobota

Naczelnik Wydziału

/-podpisano elektronicznie/